

**ВІСНИК НАУКИ ТА
ОСВІТИ**
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

Nº 5(35) 2025

Видавнича група «Наукові перспективи»
Християнська академія педагогічних наук України

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 5(35) 2025

Київ – 2025

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 5(35) 2025

Kiev – 2025

ISSN 2786-6165 Online

УДК 001.32:1 /3|(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-5\(35\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-5(35))

**«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»):
журнал. 2025. № 5(35) 2025. С. 2745**

Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління (Рішення від 02.06.2025, № 1/6-25)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Google
scholar

Academic
Resource
Index
ResearchBib

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи, Національний університет "Одеська політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)

- Моложон К.О.** 1790
*ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ:
ІННОВАЦІЙНИЙ ДОСВІД МДПУ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
У СВІТОВОМУ КОНТЕКСТІ*
- Нагірний В.В.** 1807
*ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИЧНОГО ДОСВІДУ ІНТЕГРАЦІЇ МЕТОДІВ
НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ*
- Нагорна Г.О.** 1819
*ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО
МИСЛЕННЯ МУЗИКАНТА*
- Найдюк І.С.** 1829
*ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ М'ЯКИХ НАВИЧОК У МАЙБУТНІХ
ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВ-
ЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «ТРЕНІНГ З РОЗВИТКУ
SOFT SKILLS»*
- Наконечна Л.Й., Наконечний Я.В., Вотякова Л.А.** 1839
*ПЕДАГОГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО УНІВЕРСИТЕТУ ТА ШКОЛИ ЯК
СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ: ДОС-
ВІД ФАКУЛЬТЕТУ МАТЕМАТИКИ, ФІЗИКИ І КОМП'ЮТЕРНИХ
НАУК ВДПУ ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО*
- Нестелєв М.А., Бондарчук А.В.** 1853
*ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДИТИНИ В
УМОВАХ БІЛІНГВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА*
- Павлов В.О.** 1866
*ІНДИВІДУАЛЬНІ ТРАЄКТОРІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ: МЕТОДИКА МОВНОГО
КОУЧИНГУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ*
- Павлюк А.Г.** 1880
*ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНО-МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА*
- Патлайчук О.В., Западинська І.Г., Прокоф'єв Є.Г.** 1891
*ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК
СТРАТЕГІЧНИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ*
- Пашкевич С.М., Криштанович М.Ф.** 1902
*ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИКИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ*

УДК 378.14

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-5\(35\)-1891-1901](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-5(35)-1891-1901)

Патлайчук Оксана Віталіївна кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри психології, філософії та соціально-гуманітарних дисциплін, Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова, м. Миколаїв, тел.: (097) 687-54-08, <https://orcid.org/0000-0002-1448-3360>

Западинська Ірина Георгіївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу, Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця, тел. (0432) 55-04-06, <https://orcid.org/0000-0002-3967-7583>

Прокоф'єв Євген Геннадійович кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології і педагогіки, Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ, тел.: (044) 287-63-49, <https://orcid.org/0000-0001-6524-1663>

ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Анотація. У статті здійснено ґрунтовний аналіз значення м'яких навичок (soft skills) у системі професійної підготовки майбутніх фахівців, окреслено їх провідну роль як стратегічного фактора у формуванні високого рівня професійної компетентності. Уточнено сутність поняття «soft skills» як комплексу надпрофесійних, універсальних особистісних характеристик, що забезпечують ефективну міжособистісну взаємодію, адаптивність, критичну мислення, креативність і здатність до командної роботи. Розкрито актуальність формування цих навичок у контексті сучасних викликів ринку праці, що вимагає від фахівців не лише високого рівня фахових знань, а й розвинених соціальних та комунікативних здібностей.

В межах дослідження проаналізовано сучасні наукові підходи до класифікації та структури soft skills, а також їх вплив на якість професійної діяльності, конкурентоспроможність та мобільність випускників. Особливу увагу приділено інноваційним освітнім методикам, таким як проектна діяльність (сприяє практичному застосуванню знань, формує здатність реагувати на реальні щоденні професійні та особистісні виклики), ділові

ігри (орієнтовані на розвиток творчого мислення, комунікативних умінь, вміння вступати в конструктивний діалог, висловлювати власну позицію та ставлення до обговорюваних питань), кейс-технологія (у процесі роботи з кейсами активізується комунікативна діяльність студентів, розвивається вміння аргументувати власну позицію, вести конструктивний діалог, працювати в команді, виявляти лідерські якості, а також демонструвати емоційний інтелект), інтерактивні заняття, які сприяють ефективному розвитку м'яких навичок у студентів. У статті наголошено на необхідності цілеспрямованої інтеграції soft skills у зміст освітніх програм, що дозволить готувати фахівців, здатних до успішної професійної самореалізації в умовах динамічного оновлення вимог до сучасного працівника.

Ключові слова: професійна підготовка, професійна компетентність, формування і розвиток soft skills, інноваційні технології

Patlaichuk Oksana Candidate of Philosophical Sciences (PhD in Philosophy), Associate Professor of the Department of Psychology, Philosophy and Social-Humanitarian Disciplines, Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Mykolaiv, tel.: (097) 687-54-08, <https://orcid.org/0000-0002-1448-3360>

Zapadynska Iryna Candidate of Pedagogical Sciences, Vinnytsia Institute of Trade and Economics of SUTE Associate professor of the Department of Foreign Philology and Translation, Vinnytsia, tel. (0432) 55-04-06, <https://orcid.org/0000-0002-3967-7583>

Prokofiev Yevhen Ph.d., Associate Professor of the Department of Psychology and Pedagogy National University of Physical Education and Sports of Ukraine, Kyiv, tel.: (044) 287-63-49, <https://orcid.org/0000-0001-6524-1663>

FORMATION OF SOFT SKILLS IN FUTURE SPECIALISTS AS A STRATEGIC FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE

Abstract. The article provides a thorough analysis of the importance of soft skills in the system of professional training of future specialists, outlines their leading role as a strategic factor in the formation of a high level of professional competence. The essence of the concept of "soft skills" as a complex of supra-professional, universal personal characteristics that ensure effective interpersonal interaction, adaptability, critical thinking, creativity and the ability to work in a team is clarified. The relevance of the formation of these skills in the context of

modern challenges of the labor market is revealed, which requires specialists not only a high level of professional knowledge, but also developed social and communicative abilities.

The study analyzed modern scientific approaches to the classification and structure of soft skills, as well as their impact on the quality of professional activity, competitiveness and mobility of graduates. Particular attention was paid to innovative educational methods, such as project activities (contribute to the practical application of knowledge, form the ability to respond to real daily professional and personal challenges), business games (focused on the development of creative thinking, communication skills, the ability to enter into a constructive dialogue, express one's own position and attitude to the issues under discussion), case technology (in the process of working with cases, students' communicative activity is activated, the ability to argue one's own position, conduct a constructive dialogue, work in a team, demonstrate leadership qualities, and demonstrate emotional intelligence is developed), interactive classes that contribute to the effective development of soft skills in students. The article emphasizes the need for targeted integration of soft skills into the content of educational programs, which will allow training specialists capable of successful professional self-realization in the conditions of dynamic updating of requirements for a modern employee.

Keywords: professional training, professional competence, formation and development of soft skills, innovative technologies

Постановка проблеми. У сучасних умовах динамічних соціально-економічних змін, цифрової трансформації та зростаючих вимог ринку праці до якості трудових ресурсів, зростає значення не лише професійних знань і навичок (hard skills), але й м'яких навичок (soft skills), що визначають здатність спеціаліста ефективно взаємодіяти в колективі, вирішувати проблеми, приймати рішення, адаптувати. Саме soft skills значною мірою впливають на конкурентоспроможність фахівця, його професійну мобільність та здатність до неперервного саморозвитку.

На жаль, у багатьох освітніх програмах закладів вищої освіти питання розвитку м'яких навичок не набуває належної уваги, що призводить до розриву між рівнем підготовки випускників та реальними вимогами роботодавців. У зв'язку з цим формування soft skills у майбутніх фахівців виступає стратегічним завданням вищої освіти, яке має бути інтегроване у всі компоненти освітнього процесу.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлена необхідністю оновлення підходів до професійної підготовки, переосмислення структури професійної компетентності з урахуванням ролі м'яких навичок та пошуку ефективних методик їх формування у майбутніх спеціалістів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняному науково-педагогічному просторі проблема формування soft skills як стратегічного чинника розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців активно досліджується низкою українських науковців. Л. Мандро розробила структурно-функціональну модель формування м'яких навичок у майбутніх соціальних працівників, виокремивши педагогічні умови та засоби для їх ефективного розвитку. О. Василенко та І. Корчак зосередили увагу на класифікації soft skills майбутніх психологів, означивши їх як ключову передумову професійної самореалізації. В. Холявка досліджував специфіку формування м'яких навичок у фахівців готельно-ресторанної справи, акцентуючи на важливості комунікативної компетентності та емоційного інтелекту в обслуговуванні клієнтів.

У сфері управління Ю. Ясенчук та Л. Бондарчук розглядали soft skills як важливий ресурс конкурентоспроможності майбутніх менеджерів, обґрунтовуючи необхідність їх системного формування в освітньому процесі.

Теоретичне обґрунтування методики розвитку компетенцій soft skills як аспекту інноваційної освіти здійснили Л.Дзевицька, А. Цапко, Н.Солтис.

Загалом, українські науковці охоплюють широкий спектр аспектів цієї проблеми: від педагогічних умов і дидактичних засобів до стратегій формування soft skills у конкретних галузях, що свідчить про високу актуальність теми в сучасній освітній системі.

Мета статті - проаналізувати значення soft skills у контексті професійної підготовки майбутніх фахівців, обґрунтувати їх роль як стратегічного чинника розвитку професійної компетентності та визначити ефективні технології їх формування у процесі здобуття вищої освіти

Виклад основного матеріалу. Термін «soft skills» (м'які навички) з'явився у США у 1960-х роках і досі не має єдиного встановленого наукового визначення. У сучасній науковій та практичній літературі цей термін трактується як сукупність особистісних якостей та універсальних навичок, що сприяють ефективній професійній діяльності та гармонійній взаємодії з іншими.

Проаналізуємо трактування досліджуваної категорії зарубіжними авторами. Так, на думку С. Grisi, м'які навички є ключовими не лише для професійного зростання, а й для досягнення особистого щастя та соціальної реалізації [12].

Р. Qizi звертає увагу на когнітивну природу м'яких навичок та складність їхньої об'єктивної оцінки, підкреслюючи інтелектуальну складову [13].

Відповідно до М. Роблеса, м'які навички формуються завдяки додатковій освіті та життєвому досвіду, і використовуються як інструменти самореалізації у професійній сфері [14].

На думку дослідників М. Воттса та Р. Воттса, м'які навички - це сукупність особистісних якостей, які визначають ефективність взаємодії у соціальному середовищі. До них належать соціальна ввічливість, комунікаційні та мовні здібності, особисті звички, уміння співпереживати як на емоційному, так і на когнітивному рівні, навички управління часом, командна взаємодія та лідерські якості. Ці навички доповнюють технічні чи професійні компетенції (так звані «hard skills»), забезпечуючи результативність як у професійній діяльності, так і у повсякденному житті [15]. Таким чином, зарубіжні дослідники розглядають м'які навички як багатогранне явище, що має вирішальне значення не лише для професійної реалізації, а й для особистісного зростання та соціальної інтеграції.

Зауважимо, що зв'язок між м'якими та твердими навичками полягає у їхній взаємодоповнюваності. Тверді навички забезпечують фахівцеві технічну базу для виконання професійних завдань, тоді як м'які навички дозволяють ефективно застосовувати ці знання в реальних умовах, налагоджувати комунікацію з колегами, адаптуватися до змін та вирішувати конфлікти. Наприклад, високий рівень володіння комп'ютерними програмами (hard skill) буде малоефективним без вміння працювати в команді, презентувати результати своєї праці або організувати робочу годину (soft skills).

Таким чином, м'які та тверді навички утворюють цілісну систему професійної компетентності, де кожен компонент відіграє важливу роль. В умовах сучасного ринку праці, що постійно змінюється, роботодавці дедалі більше цінують працівників, які здатні поєднувати технічні аспекти роботи з високим рівнем емоційного інтелекту, комунікативності та адаптивності.

На думку сучасних вітчизняних дослідників, м'які навички охоплюють широкий спектр соціальних та міжособистісних умінь, які не залежать від конкретної професії, але є необхідними у будь-якій сфері діяльності.

Зокрема, Т. Медвідь та М. Терешко розглядають soft skills як сукупність особистісних якостей, що сприяють ефективній взаємодії з оточенням та відіграють важливу роль у результативному виконанні професійних завдань незалежно від спеціалізації. Науковці включають до цієї категорії навички особистого розвитку, комунікації та управління [7, с. 170].

Деякі дослідники, зокрема І. Чаусов та О. Брюховецька, визначають м'які навички як інструменти особистісного розвитку, що включають тайм-менеджмент, навички комунікації, лідерство, вміння переконувати, вести переговори та навіть надання першої допомоги. Вони також часто ототожнюються з такими поняттями, як «життєві навички», «ключові навички», «соціальні навички» чи «навички працевлаштування» [11]; як

універсальні комунікативні та управлінські здібності, які включають ораторське мистецтво, презентаційні навички, вирішення конфліктів та лідерство, підкреслюючи їх загальнолюдський характер.

К. Коваль трактує soft skills як сукупність особистісних рис, що забезпечують ефективну взаємодію з іншими людьми. Науковець підкреслює, що м'які навички виявляються у способах соціальної взаємодії та є однаково важливими як у професійній діяльності, так і у повсякденному житті [5, с. 163].

О. Делія класифікує ці навички на міжособистісні та організаційні, до яких належать лідерство, комунікація, вміння переконувати, проводити переговори, виступати публічно, приймати рішення та працювати у культурно різноманітних командах [2].

С. Наход визначає м'які навички як сукупність універсальних, надпрофесійних гнучких компетентностей, що сприяють ефективному виконанню професійних завдань незалежно від сфери діяльності [8]. Відповідно ці навички мають міждисциплінарний характер та забезпечують адаптивність, комунікабельність, здатність до командної роботи, управління емоціями, критичне мислення та саморозвиток. Саме завдяки такому комплексу характеристик м'які навички виступають важливим фактором професійної ефективності в будь-якій сфері діяльності, дозволяючи спеціалісту краще взаємодіяти з оточенням, адаптуватися до змін та приймати обґрунтовані рішення у нестандартних ситуаціях.

Розділяють таку думку О. Глазунова та Т. Волошина, своєю чергою підкреслюючи універсальність цих навичок, які, на їхню думку, сприяють успіху, незалежно від професійної сфери, адже актуалізують такі компоненти, як комунікація, лідерство, креативність та управління особистим потенціалом [3].

Тому цілком обґрунтовано Т. Кожушкіна підходить до аналізу м'яких навичок з позиції психологічної науки, акцентуючи увагу на їхньому впливі на поведінку та ефективність особистості в соціальному середовищі. До переліку таких навичок можна віднести: уміння налагоджувати міжособистісну взаємодію, працювати в команді, проявляти ініціативу у саморозвитку, ефективно планувати та використовувати час, демонструвати широкий кругозір (ерудицію) та виявляти креативність у вирішенні нестандартних завдань. Означені характеристики формують внутрішній потенціал особистості, що визначає її професійну успішність та соціальну адаптивність у динамічному середовищі.

І. Шевченко, О. Шелевер, В. Маркова вважають, що м'які навички - це універсальні міжособистісні компетентності, які мають широке застосування у різних професійних галузях і відіграють ключову роль у

формуванні ефективного фахівця, адже сприяють продуктивній взаємодії, адаптації та особистісному зростанню [9]. До найважливіших м'яких навичок науковці відносять: комунікативні уміння (здатність чітко та ефективно передавати думки усно та письмово, слухати та розуміти інших); здатність до командної роботи (уміння співпрацювати, ділитися досвідом, вирішувати конфлікти та досягати спільних цілей); креативність (здатність генерувати нові ідеї, шукати нестандартні рішення та вдосконалювати процеси); емоційний інтелект (уміння розуміти та керувати емоціями своїми та чужими, будувати здорові стосунки); проблемне мислення (здатність аналізувати ситуації, знаходити причини проблем та приймати оптимальні рішення); адаптивність (гнучкість мислення, готовність до змін і швидке опанування нового); лідерство (здатність надихати, організовувати команду та приймати відповідальні рішення); наполегливість (вміння долати труднощі, зберігати мотивацію та досягати мети); відповідальність (готовність відповідати за свої дії та дотримуватися зобов'язань); тайм-менеджмент (здатність раціонально планувати годину та виконувати завдання вчасно) [9, с.270-271].

За словами І. Шевченка, О. Шелевер та В. Маркової, вища освіта відіграє визначальну роль у формуванні м'яких навичок, що є критично важливими для досягнення успіху в сучасному світі [9, с. 271]. Адже саме заклади вищої освіти створюють сприятливе середовище для розвитку ключових надпрофесійних компетентностей, таких як комунікація, критичне мислення, емоційний інтелект, командна взаємодія та лідерство.

У свою чергу, Л. Зеленська наголошує на необхідності комплексного підходу до організації освітнього процесу, що має охоплювати як обов'язкові навчальні компоненти, так і вибіркові дисципліни, а також різноманітні форми позааудиторної активності [4, с. 64]. Системна інтеграція м'яких навичок у навчальні програми сприяє не лише професійній підготовці майбутніх фахівців, а й розвитку їхньої особистісної зрілості, самосвідомості та готовності до викликів сучасного суспільства.

Т. Медвідь та Н. Терешенко підкреслюють, що для ефективного формування м'яких навичок у процесі професійної підготовки майбутнього фахівця необхідне застосування різноманітних інтерактивних методів навчання. Серед них вони виділяють проблемне викладення матеріалу, пошукові завдання, роботу в парах та малих групах, кейс-метод, мозкові штурми, презентації, проектну діяльність, дискусії, дебати, а також ділові та рольові ігри, творчі завдання, імпровізації та інтерпретації [7, с. 173]. Доцільність використання зазначених інтерактивних методів навчання зумовлюється їхнім потенціалом активізувати пізнавальну діяльність здобувачів освіти, сприяти розвитку критичного мислення, емоційного

інтелекту та комунікативних умінь - ключових складових м'яких навичок. Застосування, наприклад, кейс-методу чи дебатів дає змогу моделювати реальні ситуації професійної діяльності, в яких студенти вчаться приймати рішення, аргументувати свою позицію та взаємодіяти з іншими. Робота в парах і групах формує навички співпраці, відповідальності та взаємопідтримки, тоді як творчі завдання, імпрровізації та рольові ігри сприяють розвитку гнучкості мислення, креативності та емпатії.

Крім того, інтерактивні методи забезпечують навчання через досвід (experiential learning), що є надзвичайно ефективним для формування поведінкових моделей, необхідних у професійному та соціальному середовищі. Таким чином майбутні фахівці не лише опановують зміст навчального матеріалу, а й здобувають практичні навички комунікації, адаптації до нових обставин та конструктивного вирішення конфліктів.

М. Цілина, акцентуючи на значущості саме проектної діяльності для розвитку м'яких навичок, зауважує, що важливо інтегрувати проектну діяльність безпосередньо в освітній процес, пов'язуючи її з навчальними дисциплінами [10]. Такий підхід не тільки сприятиме практичному застосуванню знань, а й формуватиме здатність реагувати на реальні та щоденні виклики, з якими студенти стикаються під час навчання.

Натомість О. Башкір зазначає, що особливою методичною цінністю відзначаються ділові ігри, оскільки максимально моделюють реальні умови професійної діяльності, що сприяє активному засвоєнню теоретичних знань та їхньому застосуванню на практиці. Однією з ключових ознак цього методу є створення проблемних ситуацій, в межах яких можна спостерігати індивідуальні реакції здобувачів освіти, різноманіття підходів до вирішення поставлених завдань, а також здатність учасників доводити свої рішення до логічного завершення. Ділові ігри орієнтовані на розвиток комунікативних умінь, вміння вступати в конструктивний діалог, висловлювати власну позицію та ставлення до обговорюваних питань [1].

Потужним інструментом розвитку soft skills у процесі професійної підготовки студентів є кейс-технологія (case method), яка передбачає розв'язання практично орієнтованих ситуацій (кейсових завдань), що моделюють реальні чи наближені до реальності професійні ситуації. Це сприяє формуванню аналітичного мислення, здатності приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності, а також навичок критичного осмислення проблем.

На думку Л. Козак, впровадження кейс-методу в процес професійної підготовки є надзвичайно актуальним, адже цей підхід дозволяє студентам занурюватися в реалістичні ситуації професійної діяльності та приймати обґрунтовані рішення. Завдяки роботі з кейсами, здобувачі освіти мають

можливість аналізувати складні фахові проблеми, визначати ключові аспекти ситуацій, формувати альтернативні шляхи вирішення та планувати дії. Такий досвід сприяє формуванню впевненості у професійній поведінці в умовах реального освітнього середовища [6, с. 365].

У процесі роботи з кейсами активізується комунікативна діяльність студентів, розвивається вміння аргументувати власну позицію, вести конструктивний діалог, працювати в команді, виявляти лідерські якості, а також демонструвати емоційний інтелект. Завдяки інтеграції теоретичних знань із практичними ситуаціями, кейс-метод сприяє переходу від пасивного сприйняття інформації до активного її засвоєння та застосування.

Крім того, кейс-технологія стимулює творчу ініціативу, гнучкість мислення, вміння домовлятися та знаходити компроміси - всі ті м'які навички, які необхідні для успішної професійної діяльності в сучасному мультидисциплінарному та динамічному середовищі.

Висновки. Таким чином, у сучасних умовах трансформації ринку праці та зростаючих вимог до особистісно-професійного потенціалу фахівців формування soft skills є стратегічним чинником підвищення їхньої професійної компетентності. М'які навички, що охоплюють комунікативні, соціальні, емоційно-етичні, управлінські та креативні компетентності, забезпечують ефективну адаптацію майбутніх фахівців до динамічної професійної середовища та сприяють їхній конкурентоспроможності.

Результативним засобом формування м'яких навичок є використання інноваційних технологій навчання (проектної, кейс-стаді, ділових ігор, дискусій), які сприяють розвитку критичного мислення, командної взаємодії, ініціативності та самостійності здобувачів освіти.

Отже, формування soft skills має стати цілеспрямованим та системним процесом у підготовці майбутніх фахівців, що забезпечить їхню успішну професійну реалізацію та готовність до викликів сучасного суспільства.

Література:

1. Башкір О.І. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі. Педагогіка та психологія: збірник наукових праць. Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2018. Вип. 60. С. 33-45.
2. Делія О. Особистість керівника як чинник ефективного управління. Економічний аналіз. 2012. Т. 11(2). С. 187-189.
3. Глазунова О. Г., Волошина Т. В., Корольчук В. І. Розвиток "Soft skills" у майбутніх фахівців з інформаційних технологій: методи, засоби, індикатори оцінювання. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету, спецвип. 2019. С. 93-106.
4. Зеленська Л. Формування у майбутніх учителів на-вичок soft skills у процесі викладання навчальної дисципліни "Коучингові технології в освіті". Теорія і практика управління соціальними системами. 2021. № 4. С. 59-68.
5. Коваль К. О. Розвиток «soft skills» у студентів – один із важливих чинників працевлаштування. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2015. № 2. С. 162-167.

6. Козак Л. В. Кейс-метод у підготовці майбутніх викладачів до інноваційної професійної діяльності. Освітологічний дискурс. 2015. № 3. С. 153-162.
7. Медвідь Т., Терешенко Н. Формування soft skills у процесі фахової підготовки майбутніх хореографів. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2021. №4. С. 165–178.
8. Наход С. А. Значущість «soft skills» для професійного становлення майбутніх фахівців соціономічних професій. Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2018. Вип. 63. С. 131-136.
9. Шевченко І.А., Шелевер О.В., Маркова В.В. Розвиток soft skills у здобувачів освіти як запорука успішної професійної діяльності. Інноваційна педагогіка. Випуск 72. 2024. С. 269- 272.
10. Цілина М. Формування soft skills і компетенцій у здобувачів вищої освіти як підґрунтя адаптації майбутніх фахівців до професійної діяльності. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2023. № 11. С. 156-166.
11. Чаусов І. А., Брюховецька О.В. Визначення і зміст поняття «soft skills» майбутніх фахівців. Вісник післядипломної освіти. 2024. Вип. 28(57). С. 136-159.
12. Grisi C. Soft Skills: a close link between enterprises and ethics. Soft Skills and their role in employability – New perspectives in teaching, assessment and certification, in Bertinoro, FC, Italy. 2014
13. Qizi P. Development of soft skills in higher education. Universal Journal of Educational Research. 2020. №8 (5). Pp. 1916-1925.
14. Robles M. M. Executive Perceptions of the Top 10 soft skills needed in today's workplace. Business Communication Quarterly. 2012. № 75(4). Pp . 453- 465.
15. Watts M.. Watts R. Developing Soft Skills in Students. The International Journal of Learning Annual Review. 2009. Vol. 15(12). Pp. 1-10.

References

1. Bashkir, O.I. (2018). Aktivni y interaktivni metody navchannia u vyshchii shkoli [Active and interactive teaching methods in higher education]. *Pedahohika ta psykholohiia: zbirnyk naukovykh prats - Pedagogy and psychology: collection of scientific works*, 60, 33-45.
2. Delia, O. (2012). Osobystist kerivnyka yak chynnyk efektyvnoho upravlinnia [The personality of the leader as a factor in effective management]. *Ekonomichnyi analiz - Economic analysis*, 11 (2), 187-189.
3. Hlazunova, O. H., Voloshyna, T. V., Korolchuk, V. I.(2019). Rozvytok "Soft skills" u maibutnikh fakhivtsiv z informatsiinykh tekhnolohii: metody, zasoby, indykatory otsiniuvannia [Development of "Soft skills" in future information technology specialists: methods, tools, evaluation indicators]. *Vidkryte osvithnie e-seredovyshche suchasnoho universytetu, spetsvyp. - Open educational e-environment of a modern university, special education*, 93–106.
4. Zelenska, L. (2021). Formuvannia u maibutnikh uchyteliv na-vychok soft skills u protsesi vykladannia navchalnoi dystsp-liny "Kouchynhovi tekhnolohii v osviti" [Formation of soft skills in future teachers in the process of teaching the academic discipline "Coaching Technologies in Education"]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnymi systemamy - Theory and practice of social systems management*, 4, 59-68.
5. Koval, K. O. (2015). Rozvytok «soft skills» u studentiv – odyz iz vazhlyvykh chynnykiv pratsevlashuvannia [The development of "soft skills" in students is one of the important factors in employment]. *Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu - Bulletin of Vinnytsia Polytechnic Institute*, 2, 162–167.

6. Kozak, L. V. (2015). Keis-metod u pidhotovtsi maibutnikh vykladachiv do innovatsiinoi profesiinoi diialnosti [Case method in preparing future teachers for innovative professional activities]. *Osvitolohichni dyskurs - Educational discourse*, 3, 153-162.

7. Medvid, T., Tereshenko, N. (2021). Formuvannia soft skills u protsesi fakhovoi pidhotovky maibutnikh khoreohrafiv [Formation of soft skills in the process of professional training of future choreographers]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu - Collection of scientific papers of Uman State Pedagogical University*, 4, 165–178.

8. Nakhod, S. A. (2018). Znachushchist «soft skills» dlia profesiinoho stanovlennia maibutnikh fakhivtsiv sotsionomichnykh profesii [The importance of "soft skills" for the professional development of future specialists in socio-economic professions]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. M. P. Drahomanova. Serii 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy - Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov. Series 5: Pedagogical Sciences: Realities and Prospects*, 63, 131-136.

9. Shevchenko, I.A., Shelever, O.V., Markova, V.V. (2024). Rozvytok soft skills u zdobuvachiv osvity yak zaporuka uspishnoi profesiinoi diialnosti [Development of soft skills in education seekers as a guarantee of successful professional activity]. *Innovatsiina pedahohika - Innovative pedagogy*, 72, 269- 272.

10. Tsilyna, M. (2023). Formuvannia soft skills i kompetentsii u zdobuvachiv vyshchoi osvity yak pidgruntia adaptatsii maibutnikh fakhivtsiv do profesiinoi diialnosti [Formation of soft skills and competencies in higher education applicants as a basis for the adaptation of future specialists to professional activity]. *Ukrainskyi zhurnal z bibliotekoznavstva ta informatsiinykh nauk - Ukrainian Journal of Library and Information Sciences*, 11, 156-166.

11. Chausov, I. A., Briukhovetska, O.V. (2024). Vyznachennia i zmist poniattia «soft skills» maibutnikh fakhivtsiv [Definition and content of the concept of "soft skills" of future specialists]. *Visnyk pislidyplomnoi osvity - Bulletin of Postgraduate Education*, 57(28), 136-159.

12. Grisi, C. (2014). Soft Skills: a close link between enterprises and ethics. Soft Skills and their role in employability – New perspectives in teaching, assessment and certification, in Bertinoro, FC, Italy.

13. Qizi, R. (2020). Development of soft skills in higher education. *Universal Journal of Educational Research*, 5 (8), 1916-1925.

14. Robles, M. M. (2012). Executive Perceptions of the Top 10 soft skills needed in today's workplace. *Business Communication Quarterly*, 4 (75), 453-465.

15. Watts M., Watts R. (2009). Developing Soft Skills in Students. *The International Journal of Learning Annual Review*, 12 (15), 1-10.